SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1858. Vrijdag 26 November N° 48.

ADVERTENTIE-BLAD. Prijs per Jaar voor *Samarang* ƒ 12.—
„ „ „ buiten *Samarang* „ 14.—
CHINEESCH BIJBLAD. „ „ „ voor *Samarang* „ 8.—
„ „ „ buiten *Samarang* „ 10.—

Dit Advertentie-Blad wordt iederen* VRIJDAG *uitgegeven.

De prijs der Advertentiën, is van *een* tot *tien* woorden *een gulden;* verder voor iedere *vijf* woorden *zestig duiten* of ½ *recepis,* behalve het zegelregt voor den Lande.

BIJ DIT BLAD BEHOORT EEN BIJVOEGSEL.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Bij koninklijk besluit van den 13den September 1858, no. 101, is benoemd tot onderwijzer van den derden rang voor de dienst in Nederlandsch-Indie, *G. ter Marsck,* onderwijzer van den tweeden rang te Tubbergen.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den minister van kolonien, van 26 Junij 1858, lett. A, no. 2, is aan *P. H. van der Wedden,* laatstelijk eersten gezaghebber der gouvernements schoener in Nederlandsch-Indië *Anadijomène,* thans met verlof in Nederland; verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 22 Julij 1858, lett. A, No. 31, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland, *M. H. J. Kollmann,* laatstelijk controleur der eerste klasse bij de laudelijke inkomsten en cultures op Java, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL-DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk, tevens postcommies te Salatiga (Samarang) *J. A. Drinkhuijzen.*

BENOEMD:

Tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaija, de eerste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia mr. *B. de Groot.*

Tot eersten substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, de secretaris van den commissaris van het gouvernement tot het ontwerpen en voorstellen der vereischte wettelijke bepaling ter verdere regeling van het regtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura, mr. *W. F. van der Hout.*

Tot griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java, de griffier bij den raad van justitie te Macasser mr. *W. Tadema.*

Tot griffier bij den raad van justitie te Macasser, de ambtenaar der eerste klasse, ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust mr. *B. G. H. Straeter.*

Tot controleurs der eerste klasse bij het binnenlandsche bestuur, in de assistent-residentie Benkoelen, de controleur der tweede klasse aldaar *C. M. G. A. M. Ecoma Verstege* en de eerste commies bij het marine-departement *H. M. van Rijssen.*

Tot derden commies op het residentiekantoor te Tjiandjoer (Preanger Regentschappen) *R. J. M. N. Kussendrager,* laatst translateur voor de chinesche taal, toegevoegd aan den gouvernements commissaris voor de Wester-Afdeeling van Borneo, thans op wachtgeld.

Tot schout te Padang, de gepasporteerde adjudant-onderofficier *J. J. Becker.*

Bij 's Lands Drukkerij te Batavia.

Tot hoofd-opziener, de opziener *A. F. G. de Pinéda.*

Tot opziener, de letterzetter der eerste klasse *J. B. Tenret.*

MAGTIGING VERLEEND:

Tot de uitreiking aan *R. R. Nauta,* eener acte van toelating tot de uitoefening der artsenijmengkundige practijk te Batavia.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als leden der sub-commissie van onderwijs te Padang, *J. L. van Gennep* en *J. Lijnen,* onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid bij de sub-commissie van onderwijs te Buitenzorg, *H. van Ameijden van Duijm,* predikant bij de protestantsche gemeente aldaar.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur van Sumatra's Westkust.

ZIJN BENOEMD:

Tot leden der sub-commissie van onderwijs te Padang, J. *Verheij,* agent van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij, en *J. Verhaagh,* roomsch katholijk pastoor, beiden te Padang.

SCHUTTERIJEN, ENZ.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als eerste luitenant-kwartiermeester der Soerabaijasche schutterij *J. Hageman* J. C. z.

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de eerste luitenant bij de Bataviasche schutterij *Th. F. Schill.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie *J. H. van Roijen.*

VERLEEND:

Een tweejarige verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie *F. A. C. Bloem.*

GEPLAATST:

Bij het 14de bataillon infanterie, de majoor *F. J. Belle,* onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militair Departement,

IS GEPLAATST:

Bij het Wapen der Infanterie.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant *H. J. Heck,* onlangs uit Nederland aangekomen.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het Wapen der Infanterie.

Bij het 2de bataillon (Willem I), de eerste luitenant *A. T. J. Catoire,* van het 9de bataillon.

Bij het 3de bataillon, de kapitein *J. F. Bruigom* en de tweede luitenant *J. H. Romswinckel,* de eerste van het 8ste bataillon en de laatste van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling.

Bij het 5de bataillon (Samarang), de kapitein *W. J. Döderlein de Win,* van het 8ste bataillon.

Bij het 7de bataillon, de eerste luitenant *F. J. W. Mekern,* van het 11de bataillon.

Bij het 8ste bataillon, de kapitein *G. L. C. Tihon* en de inlandsche eerste luitenant *Prawiro Rono,* de eerste van het 5de bataillon (Samarang), en de laatste van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling, de kapitein J. *H. E. von Stietz,* van het 3de bataillon, de eerste luitenant *H. A. Schade van Westrum,* van het 7de bataillon en de tweede luitenant *W. J. Havenga,* van het 10de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling (Samarang), de tweede luitenant *E. l'Honoré,* van het 8ste bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de tweede luitenant J. J. *Bichon,* van het 13de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de tweede luitenants *W. Pordon, H. W. O. de Bruijn* en *P. M. Ockerse,* de eerste van het 9de, de tweede van het 8ste en de laatste van het 4de bataillon.

Bij de Militaire Administratie.

Als betaalmeester der tweede klasse, de adjunct-intendant *L. H. Meijers.*

Als aspirant-intendant, de aspirant-betaalmeester *L. G. W. Wilkens.*

BEKENDMAKINGEN.

Voor het Land. De Algemeene Ontvanger te *Samarang,* maakt bij deze bekend, dat de Tweede Termijn van de belasting der Verponding en Bruikleen, over het loopende jaar, moet worden voldaan vóór Ultimo December aanstaande, en dat tot de ontvangst daarvan dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd) zal worden gevaceerd ten zijnen kantore.

De Alg. Ontvanger voornoemd,
J. LIJNIS HUFFENREUTER.

Voor het Land. De ondergeteekende noodigt de Europesche ingezetenen dezer hoofdplaats bij deze uit, om vóór of op den 15den Januarij aanstaande, aan den Wijkmeester in wiens ressort zij woonachtig zijn, hetzij mondeling hetzij schriftelijk opgave te doen, van het getal Paarden dat zij van voornemen zijn gedurende het jaar 1859 aan te houden; zullende op de zoodanigen, welke nalatig mogten zijn gebleven de verlangde opgave binnen den vastgestelden termijn te bewerkstelligen, worden toegepast, de bij de wet op het verzwijgen van Paarden vastgestelde boete.

De Resident van Samarang,
Bij Afwezen:
De Ass. Res. voor de Policie,
SERLE.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Aangeslagen Vendutiën.

Op MAANDAG den 29sten NOVEMBER 1858.
In de Localen van het Agentschap van de Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Op DINGSDAG den 30sten NOVEMBER 1858.
Voor het Commissie-huis van *Thooft & Co.*

Op WOENSDAG den 1sten DECEMBER 1858.
Voor het Woonhuis van den Officier van Gezondheid *J. J. Molière.*

Op DONDERDAG den 2den DECEMBER 1858.
Voor de Toko *Tjiensing,* in de Gang Gambieran.

Op VRIJDAG en ZATURDAG den 3den en den 4den DECEMBER 1858.
Bij de Pachters der Pandjeshuizen.

Advertentiën.

MENGELWERK EN BIJDRAGEN.

ZONDER ROK.

(NAAR HET FRANSCH.)

II.

Antoinette en Maxime waren te zamen opgegroeid. Hunne familiën bewoonden hetzelfde huis, achter een gemeenschappelijken huis te Montrouge. Maxime was twee of drie jaar ouder dan Antoinette. Zoon van een militair, had hij zijne studiën in een der lyceën van Parijs gedaan, en in stede van een goed ambacht in de handen, had hij op zijn 20e. jaar zijn hoofd vol onmogelijke droomen, zijn hart vol eerzuchtige plannen.

Gedurende de vacantiedagen nam Maxime deel aan het kienspel dat de twee families als echte Parijzenaars den moed hadden van het begin tot het einde des jaars te spelen. In die avonden had hij zich daar eene trouwe en hechte vriendschap met Antoinette verbonden. Bij het einde zijner studiën had hij zijne ouders verloren, en op het tegenwoordige oogenblik had hij geene andere familie dan den genoemden Oom Chamilic die in de rue Dragon woonde, in gezelschap van zijne schoone dochter Marcelline en van een vette angorakat Collibri genoemd.

Neef volgde in de liefde van Oom juist op Collibri. Oom Chamilic stond aan neef toe hem eens in de maand door een bezoek zijne vriendschap en hoogachting te bewijzen. Op dien dag at Maxime bij Oom, gezeten tusschen zijne lieve nicht die hij telken reize schooner vond en Collibri die hij wel genoodzaakt was te streelen.

Antoinette die met Maxime opgegroeid was had nimmer gedacht zijne vrouw te kunnen worden en had hem steeds als een oudere broeder bemind.

Vijftien jaren oud, had zij op hooger last, een huwelijk aangegaan; gelukkig als al die huwelijken die als een arithmetisch voorstel behandeld worden.

Haar man, een zwaar, schoon man, had haar een handschoenwinkel gegeven in de straat van het Odeon.

Toen zij echter twee jaar later hare ouders verloor, was Antoinette in den grond geruineerd. De handschoenmaker was een hartstogtelijk liefhebber van het billard en had geen twee jaren noodig gehad om voortdurend de ballen op het groene veld ronddrijvende, winkel en huis er door te brengen.

Gewis was dit zoo, daar men dagelijks paleizen bouwt om er billards bij douzijnen te plaatsen. Zelfs aan de barrières vindt men ze onder tenten opdat de Parijzenaar zelfs op straat aan zijne voorliefde voor dit spel voldoening kan geven. Gij zult zien binnen weinigs tijds zal men ze op en onder de bruggen ook vinden.

Gedurende die twee jaren had Antoinette meer geweend, dan gewoonlijk eene ongelukkige vrouw gedurende geheel haar leven stort.

De handschoenmaker had niets anders te doen, dan aan onverschillig welke ziekte ook te sterven. Hij had den goeden inval om aan eene bezetting op de borst te bezwijken.

Antoinette besteedde bijna haar geheele fortuin om de schulden van haar huishouden te betalen en ging uit den handel met een dubbele haat, die voor elk spel onverschillig welk en voor het huwelijk. Uit den kring der familie gerukt om het slagtoffer te worden van een ongeluk gelijkvloers, klom de jonge weduwe onder de daken in een klein zolder kamertje, met haren deugd, haren moed en hare opgeruimdheid.

Aanvankelijk arbeidde zij twaalf uren daags, maar toen zij de ellende van Maxime te weten was gekomen, werkte zij drie uur langer.

De moeite, die men zich geeft voor hen die lijden is geene moeite meer. Het toeval alléén had hen rue des Grés naast elkander gebragt. Daar Maxime nooit anders dan vriendschap voor de vriendin zijner jeugd had gehad, had hij opgehouden haar gedurende haar huwelijk te zien: echter was het in haar magazijn dat hij zijne handschoenen kocht....... toen hij er nog kon koopen.

Als buren, die jong en schoon, liefdevol en arm tevens waren, hadden zij hunne vriendschappelijke betrekking van vroeger spoedig weder hervat.

De oude vrouw Ragot die Antoinette dikwijls voor

Op Zaturdag den 4den Decemb. 1858.
In de Chinesche Kamp bij den Pachter der Pandjeshuizen, van vervallen Linnen Pandgoederen, over het 1ste kwartaal 1858. (1573)

Op den zesden December, ten tien ure,
zullen de
VASTIGHEDEN WORDEN VERKOCHT,
reeds bij aanplakking en in de Javasche Courant bekend gesteld.
De Procureur,
VAN RONKEL.
SAMARANG, 19 *November* 1858. (1528)

TOKO-VENDUTIE
op Maandag den 6den December,
BIJ
SOESMAN & CO.,
van eene belangrijke partij diverse goederen, meer gedétailleerd in onze volgende advertentie op te geven. (1574)

Op Dingsdag den 7den December,
ZULLEN DE ONDERGETEEKENDEN
vendutie houden op *Pontjol,*
voor rekening van
Mevr. de Wed. CRISTALL,
van eenen zeer netten en bijzonder goed onderhouden inboedel; voorts: stellig de beste collectie van franje en zeldzame plantjes in potten op *Java* te vinden.
Met Commissiën belasten zich
(1575) SOESMAN & CO.

TOKO-VENDUTIE
op Dingsdag den 7den December,
voor het Commissie-huis van
ANDREAS, SCHALLIG & CO.,
van diverse Koopmansgoederen. (1576)

OP VENDUTIE
van den 7den December
ZAL ALSNOG VERKOCHT WORDEN:
Eene belangrijke partij
Suiker (Goela Sapon).
(1577) ANDREAS, SCHALLIG & CO.

VENDUTIE
op den 9den December,
in het Vendu-locaal van
F. A. PRINGIERS,
van diverse Koopmanschappen, enz. (1608)

Op Vrijdag den 17den Decemb. 1858,
zal door tusschenkomst van het Vendu-departement te *Madioen*, aan den meestbiedende in het openbaar verkocht worden:
Zeker ter Hoofdplaatse *Madioen* gelegen Perceel, toebehoorende aan P. J. MENTE, onderaannemer wonende te *Ngawie.*
(1578) MIRANDOLLE, qq.

BALKEN-VENDUTIE.
Op een' nader te bepalen dag,
ZULLEN DE ONDERGETEEKENDEN
wederom doch voor het laatst HOUT-VENDUTIE houden voor rekening van de heeren *B. KOPERSMIT & CO.*, van
CIRCA 500 GAVE DJATTIE-HOUTEN BALKEN,
op de gewone Stapelplaats, door
(1579) SOESMAN & CO.

Op een' nader te bepalen dag,
in den loop der volgende maand, zal
VENDUTIE
worden gehouden ten huize van den HoogEdelG. Heer
VAN LEER,
Dirigerend Officier van Gezondheid; door
(1580) F. A. PRINGIERS.

ONTVANGEN:
PIANO'S PAEDOTERPE
met bijbehoorende Muziek-Boeken,
(1529) bij J. P. BRANDES.

Superieure Madera- en Port-Wijn,
in heele en halve flesschen, bij
(1532) F. A. PRINGIERS.

PAS ONTVANGEN:
Groene Zeep.
Vlaggedoek (Rood, Wit en Blaauw,)
(1581) bij A. DESPÉROUX.

WEDER VERKRIJGBAAR:
Puike puike Haantjes Bier (echt merk *Rendorp*).
Beste Punch Syroop van Rum, van *Wijnand Focking*, op ½ flesschen.
(1582) bij ANDREAS, SCHALLIG & CO.

Versche Tafel-Amandelen en Gepelde dito,
in blik, stopflesschen en per pond.
Verkrijgbaar bij
(1538) THOOFT & CO.

VERSCHE HAMMEN,
(1583) bij F. A. PRINGIERS.

OP NIEUW ONTVANGEN:
Bengaalsche Zeep in zakken, Castor Olie op ½ flesschen.
(1584) bij ANDREAS, SCHALLIG & CO.

Zuiver geprepareerd Arrowroot,
in blikken van 5 en 10 pond, geschikt voor huiselijk gebruik of voor den uitvoer.
(1585) SOESMAN & CO.

Glacé Handschoenen, 1e kwaliteit.
(1586) THOOFT & CO.

Puike Zoetemelksche Kazen,
in het laatst van Julij uit *Holland* gezonden, thans per *„AZIA"* ontvangen.
Tevens Grasboter S & C., groote Hammen, Rookvleesch, Saucijs de Bologne, Groenten in Keulsche potten en stopflesschen, Geslagt in flesschen, etc., etc., bij
(1587) SOESMAN & CO.

Thooft & Co.
hebben het depôt van de Geneverstokerij der Heeren *Rijshouwer & Co.*,
die op de groote Londensche expositie de eerste médaille gekregen hebben. Deze Genever is in groote kelders, gemerkt T & C. (1588)

Fijn Gordijngoed.
Trousses en Pupitres de Vogage Garnies.
Uitgepakt bij
(1534) F. A. PRINGIERS.

LIM & CO.
NIEUW AANVOER
VERSCH GRAS BOTER à *f* 14.— Rec. (1537)
en
ECHT HAANTJES BIER à *f* 7.— per dozijn.

VERWWAREN,
ALS:
Spaansch Groen.
Fijn Parijsch „
Donker Cromaat „
Ligt „ „
Berlijnsch Blaauw.
Cromaat Geel.
Vermillioen.
Loodwit.
Lijn-olie, gekookt en ongekookt, Terpentijn-olie, etc., etc.
Ontvangen bij
(1530) THOOFT & CO.

Superieure Manilla Sigaren No. 2.
(1589) SOESMAN & CO.

ONTVANGEN:
VALKER BIER,
op heele en halve flesschen in de Brouwerij gebotteld.
(1531) THOOFT & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN:
Prachtig Kinder-Speelgoed en andere Voorwerpen, zeer geschikt voor St. Nicolaas geschenken, bij
(1590) J. P. BRANDES.

VERSCH St. NICOLAAS GEBAK.
Banket, Suikerwerk en Engelsche Beschuitjes.
(1591) THOOFT & CO.

Ruime keuze in:
Dames- en Kinder Hoeden.
Organdie en Jaconet Japonnen. } met Strooken, à Quille, à disposition en opnaaisels.
Barège, Tarlatan en Kamerdoek Japonnen. }
Fijn Geborduurde Strooken en Tusschenzetsels.
Bloemen, Zijden en Fluweelen Linten en Chenille.
Tarlatan, Organdie en Jaconet, per el.
Blonde en Barège Shawls en Bruidsvoiles.
St. Nicolaas Banket en Suikerwerk.
Odeurs en Zeepen, Société Hygiénique.
Esprit de Rose en Patchouly van *W. Tabor.*
Kinder-speelgoed, etc.
(1539) R. HAMMEL.

Pas Ontvangen:
Farinier-Hoeden met hooge en lage bollen, Regen-Mantels,
tegen billijke prijzen à contant, bij
(1592) A. M. DE ROODE.

LIM & CO.,
hebben op nieuw ontvangen:
Versche Puike Puike HAMMEN à *f* 8.— Rec. per stuk.
en (1593)
Crême Cosmétique d'Amandes Amères, pour la Barbe et les Bains, van *Guillaume Rieger*, à *f* 1.60 per pot.

Pas Ontvangen:
Puike Hammen, Rookvleesch, Paterstukken, Saucijs de Boulogne, groote en kleine blikken.
(1536) bij THOOFT & CO.

FIJN BANKET EN SUIKERWERK,
(1594) bij F. A. PRINGIERS.

LIM & CO.
HEBBEN ONTVANGEN:
Versch St. Nicolaas Gebak.
SUIKERWERK en THEE-BANKET à *f* 2.60. per stopfl.
(1540)

AMERIKAANSCHE KLOKKEN,
loopende negen dagen, bij
(1595) F. A. PRINGIERS.

KOFFIJ
in kleine kavelingen, bij
(1535) THOOFT & CO.

Weder Verkrijgbaar:
Fijne Portwijn en Madera, superieure kwaliteit, gebotteld bij
(1596) SOESMAN & CO.

SOESMAN & CO.
ONTVANGEN EERSTDAAGS:
geraffineerde Suiker in mandjes.
(1597)

---

haren zoon Frederik begeerd had, trachtte menigmaal om zich als derde in hun gezelschap in te dringen, maar wat konden zij redelijker wijze anders doen dan haar de deur voor den neus te sluiten?

Antoinette schilderde waaijers, Maxime hield zich met letterkunde bezig. Elk uur van den dag zagen zij elkander dus. En daarenboven hebben twee arme buurlieden elkander elk oogenblik noodig.

In den aanvang was hunne betrekking somtijds stormachtig geworden. Door hartstogt vervoerd had Maxime de grenzen eener platonische liefde overschreden en eene declaratie gevraagd. Antoinette riep hem tot de orde terug, en doofde de vlam die dreigde de beide dakkamertjes in lichtlaaije vlam te zetten. Zij had zoo verstandig gehandeld dat Maxime zich zelven afvroeg; of het weeuwtje niet eerder gehoor gaf, aan den invloed van een ijskoud temperament, dan aan de raadgevingen der rede. Eene rede van dien ouderdom daalt echter nimmer tot de temperatuur van een marmeren standbeeld. En toch hoe goed was Antoinette! Zij kwamen overeen om zich wederkeerig te helpen en onverschillig zonder valsche schaamte wederkeerig in elkanders beurs te tasten als zij geld noodig hadden. Dit verdrag was geheel ten voordeele van Maxime, die zijne lessen regelmatig zag verminderen.

Antoinette beklaagde zich echter niet. Met nieuwjaarsdag wierp de jonge vrouw eene heerlijke wollen sprei op het bed van Maxime. Hij bragt zijne vriendin een ruiker viooltjes.

— Gij bederft mij, zeide hij, en gij doet verkeerd.

— Ben ik niet uwe oude zuster? Zeide Antoinette die er eene soort van coquetterie in vond om zich de oude zuster van Maxime te noemen.

— Och, zeker, ik weet wel dat gij mijne zuster zijt.

— Nu ja....gij kunt mij niet eens?

— Mijne waarde voorzienigheid, ik dacht er wel aan, maar ik durfde niet?

— Hoe, eene zuster?

— Inderdaad, waarom niet?

— En dan nog een nieuwjaarsdag, dat gebeurt zoo zelden!

Van dat oogenblik af, trachtte Maxime wars van een rustig leven zonder eenige zielsaandoening, verliefd op zijne nicht Chamilic te worden.

Mogelijk was er wel een weinig wraakzucht jegens Antoinette in dat besluit.

Hij zeide er het weeuwtje echter niets van uit vrees zijne goede zuster, zijn schoon standbeeld, gelijk hij haar noemde, te bedroeven.

Och! wat bedroog hij zich in zijn buurvrouw! Antoinette had gedurende zes maanden haar hart tegen aanvallen der liefde trachtten te verdedigen. Zij dacht dat verdedigd door haar haat tegen het huwelijk, de plaats onneembaar was. Zij begon spoedig het tegendeel te bemerken. Langzamerhand was de omheining van haat uitgestort en op zekeren dag was de plaats zonder verdediging. Slechts was in dien tusschentijd de belegeraar verdwenen.

Maxime was ernstig bezig met Marcelline die haren poeëet aan baden hem Odes liet schrijven over al de bevalligheden van Collibri.

Moeder Ragot trachtte een goed woord voor Frederik te doen doch, te vergeefs. Antoinette wilde niet meer trouwen.

Trouwens Frederik die bijna twintig jaar oud was, hield niet meer van de vrouwen. Buiten zijne pijp en eene verzameling zedelooze werken, kende hij geen genot meer. Ik vergis mij, als Parijzenaar, hield hij veel van absinth.

Met de waarde, waarvoor in een dag te Parijs absinth gedronken wordt, zou men het beste dorp van Frankrijk of de schoonste provincie van Algiers kunnen koopen. Wacht u voor dengenen die de absinth niet lust ,en beweert Parijzenaar te zijn, hij is hoogstens uit de buitengemeente en' heeft nimmer in tra muros gewoond.

Fredreik liet zijne moeder voor hem het hof maken en wel deed hij daaraan, want Antoinette zou niet alléén haar hart maar ook beide ooren voor zijne liefde gesloten hebben. Zij zag Maxime elken dag onverschilliger en meer terug getrokken worden, maar zij wist dat haar buurman eene novelle voor een klein dagblad schreeft,

en het was natuurlijk dat hare oude liefde een weinig minder indringend was.

Zij wachtte.

Bij de eerste toenadering van den jongeling was zij voornemens hem hare armen te openen, maar zij meende dit tijdstip te moeten afwachten en niets te doen om zijn toenadering uit te lokken.

Het ware slecht van haar geweest hem van eenen arbeid af te houden die tevens eene eerste trede op den letterk undigen weg zoude moeten zijn.

Na den roman op het papier zoude de roman in het werkelijk leven komen, de echte en eenige volgens haar.

Door eene fijngevoeligheid, die haar veel moest kosten, kwam zij minder dan vroeger bij haren broeder, zij werkte in stilte en onthield zich van gezang, uit vrees van de schoone taak te bederven welke aan de andere zijde van het beschot geeindigd werd.

Zij had eenen vogel die van den morgen tot den avond aan haar venster floot en die zij dol lief had, zoo als men te Parijs aan vogels en dieren houdt. Die vrolijke gezellen der eenzaamheid, maar daar hij hard en schel floot, vooral daar hij 's morgens den slaap van het toekomstig groote geniestooren moest, die halve nachten arbeidde, nam zij den vogel op zekeren dag op, bragt hem bij een harer vriendinnen, onder voorwendsel dat de buren zich over hem bij den portier beklaagd hadden.

Daarenboven had zij zich de verzorging van het huishouden van haren vriend als taak opgelegd. Zij maakte zijne maaltijd gereed en zorgde voor zijn linnengoed.

De winter kwam en de koude was gevoelig in de twee zolder kamertjes. Zij onderhield voortdurend het vuur in Maxime kamer, bragt hem 's avonds zijne sterke kop koffij en legde zich eerst ter ruste wanneer zij hoorde dat Maxime zich te bed had begeven.

(Vervolg hierna.)

TE HUUR:

Het HUIS op *Zeestrand*, bewoond door de Weduwe *ALTHEER*, (1552) COUVÉE.

TE KOOP:

Het Huis aan het *Zeestrand*,
(1547) van C. S. A. THURKOW.

TE KOOP:

Het HUIS, hoek *Taiwang*, informatie bij
(1548(Wed. BRUCKNER.

HET STOOMSCHIP MENADO,

gezagvoerder *COUTERON*, zal den 28sten dezer naar *Batavia* vertrekken.
Informatiën bij *De Agenten*,
(1568) B. KOPERSMIT & CO.

DE STOOMBOOT BANDA,

gezagvoerder *BOSCH*, zal den 28sten dezer, naar *Soerabaija* vertrekken.
Informatiën bij *De Agenten*,
(1569) B. KOPERSMIT & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND,

wordt aangeboden met het extra snelzeilend wel bekende campagne barkschip

AZIA,

Kapt. MOLENAAR,

hebbende bijzonder goede inrigtingen voor passagiers en varende een' geëxamineerden Doctor.

Het vertrek zal tegen medio December van hier plaats hebben.

Adres bij *De Agenten*,
(1570) DORREPAAL & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND,

met het Nederlandsch Campagne Fregatschip

PRINCES AMALIA,

Kapitein

L. W. van Rijn van Alkemade.

De aandacht van repatrierende personen, wordt bij voorbaat reeds gevestigd op dit zoo gunstig bekende schip. Het heeft nette en ruime inrigtingen voor Passagiers, vaart eenen bekwamen Scheepsdoctor en heeft eene melkgevende Koe aan boord.

Genoemd schip is den 12den September van *Brouwershaven* naar *Batavia* gezeild.

Nadere informatiën te bekomen, bij
(1550) DORREPAAL & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND,

wordt aangeboden per Nederlandsche bark

ISAAC DA COSTA,

Kapitein

LOSCHEN,

om tegen medio der volgende week via *Batavia* derwaarts te verzeilen. Dit schip kunnen de ondergeteekenden wegens deszelfs uiterst doelmatige inrigting en het aanwezen van een' *Geëxamineerden Geneesheer* aan boord, voor den overvoer van passagiers ten zeerste aanbevelen.

Informatiën bij Mc. Neill & CO.,
(1562) *Agenten.*

SAMARANG.

Volgens bekendmaking van den Resident is het vertrek der Landmail bepaald op Zondag den 5den December, *des avonds te* 6 *ure*, moetende de brieven uiterlijk des namiddags te 4 ure bezorgd worden.

— Eenige dagen geleden had te *Soerakarta* een droevig voorval plaats, dat tot belangrijke waarschuwing kan strekken.

Sedert eenige jaren zijn zekere wapens in zwang gekomen, bekend onder den naam van *armes de salon*, waarvan als uitvinder genoemd wordt zekere *Flobert*. Deze wapens bestaan in pistolen en geweren, die van achteren in den loop geladen worden met een rijk gevuld slaghoedje, waarin tevens een kogeltje aangebragt is. Velen beschouwen deze pistolen als een onschuldig wapen, om de schijnbare kleinheid der lading en hunne onbekendheid met de kracht van het slagpoeder.

Welke de omstandigheden zijn waaronder dit voorval plaats had, willen noch durven wij niet vermelden, daar de zaak tot een geregtelijk onderzoek leiden zal.

Genoeg is het, dat met een dier pistolen, terwijl een gezelschap jeugdige heeren zich amuseerden, voorzeker zonder eenig *boos opzet*, een javaansche bediende is dood geschoten.

Het kogeltje ging boven den slaap door de hersenen.

Vertrekkende Personen.

C. S. A. THURKOW, gemagtigden de Heeren *Dorrepaal & Co.* (1571)

Mevr. de Wed. P. C. THURKOW, geb. *Boerlage*, gemagtigden de Heeren *Dorrepaal & Co.* (1572;

AANGEKOMEN PERSONEN.

Van den 18*den en tot met den* 25*sten November* 1858.

W. G. Heim, J. G. J. Breijman, L. W. Sauer, B. C. V. Ockerse, L. Scheiner, J. H. Lautenslager, H. L. Hendriks, B. B. Douwes, Weduwe C. Thepass, W. Soekias, U. K. Haukins, A. Carter, F. Vincent, P. Verhagenmetman, Mr. J. E. de Klerk, D. D. Rijken, W. M. Soekias, Mevr. J. H. van Garling, H. Saffinger, C. J. H. C. du Puij, Th. de Mol van Otterlo, W. van Bronckhorst, S. Berends, L. F. Berrettij, F. A. Hennige, E. A. Swaving, M. Bouwmeester, C. S. A. Thurkow.

VERTROKKEN PERSONEN.

Mevr. M. E. Winter, P. P. van Epen met Vrouw en vijf Kinderen, G. Edgar, W. E. A. Tofohr, Mevr. J. G. Schornack, Mejufvr. A. M. Craus, W. van Bronckhorst, G. A. Hoogenraad, C. C. Schaftlein, Mevr. J. A. van der Schroeff, W. G. Heim, H. H. Jansen, F. J. de Calonne, P. W. Hornung, G. H. Missagaes, L. Meijer, P. Vogel, J. G. J. Breijman, J. M. Ginus, L. Sauër, F. J. Heim. W. Soekias, U. K. Haukins, J. L. Diederiks, J. G. D. Bock, W. M. Soekias, H. Saffinger, L. Wichman.

Schepen in Lading.

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Marianna Anthoinetta, kapt *J. Winter*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar BATAVIA en PEKALONGAN, Ned. Ind. bark Ellen, kapt. *T. A. P. Wentholt*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar ——— Ned. schip Ardjoeno, kapt. *J. F. A. Rapp*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. schip Johannes Lodewijk, kapt. *A. H. van der Waal*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. brik Joesroel Karim, kapt. *Sech Awab Bin Awab Said*, agent *Gezagvoerder.*

Naar BATAVIA, Ned Ind. bark Sara Eleonora, kapt. *D. Schuijmer*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar NEDERLAND, Eng. schip Agamemnon, kapt. *Thompson*, agenten *Mac Neill en Co.*

Naar ——— Ned. Ind. schoener Bientang Toedjoe, kapt. *F. Beasleij*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Ned. bark Kinderdijk, kapt. *D. Zwanenberg*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar ——— Ned. Ind. brik Eljeser, kapt. *Said Abdulla Bin Salim Bin Aboebakar*, agent *Gezagvoerder.*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Alnoor, kapt. *Sech Sultan Bin Achmat Marsoekie*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Ned. bark Catharina Maria, kapt. *A. F. Schuihard*, agenten *Mac Neill en Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. bark Azia, kapt. *F. Molenaar*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar ——— Foulke Nassar, kapt. *J. H. van Garling*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Ned. Ind. Justina, kapt. *M. J. Meijer*, agent *Gezagvoerder.*

Naar NEDERLAND. Ned. schip Doelwijk, kapt. *K. J. Swart* agenten *B. Kopersmits en Co.*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Fathool Madjit, kapt. *Said Mohamat Bin Aloewie Bin Sech Asegaf*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Ned. Ind. bark Saoot Ban, kapt. *Hadjie Moamat Oemar*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Lombok. brik Rangunis, kapt. *C. M. van Nooijen*, agent *Gezagvoerder*

Scheepsberigten.

AANGEKOMEN.

Nov. 18 – Ned. Ind brik *Jeannette Maria*, L. G. Danekes v. Batavia 13 Nov.— Ned. Ind. brik *Eljeser*, Sech Abdulla Bin Salim Moetahar, v. Batavia 10 Nov.

Nov. 21 – Ned. Ind. bark *Alnoer*, Sech Sultan Bin Mohamat Marzoekie, v. Batavia 13 Nov.

Nov. 22 – Ned. bark *Catharina Maria*, A. F. Schuchard, v. Batavia 16 Nov — Ned. Ind. stoomschip *Samarang Packet*, J. F. Scheel, v. Batavia 20 Nov., passagiers de heeren Andreas, Rijken, Carter, van Roessler, Z. M. troepen en bannelingen.

Nov. 23 – Ned. bark *Azia*, F. Molenaar, v. Batavia 18 Nov.— Ned. Ind bark *Faulke Nassar*, J. H. van Garling, v. Riouw 22 Oct.

Nov 24 – Ned. Ind. bark *So-oot Ban*, Hadjie Mohamat Oemar, v. Pontianak 30 Oct — Ned. schip *Doelwijk*, K. J. Swart, v. Pasoeroeang 17 Nov.— Ned. Ind. bark *Justina*, M J. Meijer, v. Amoij 15 Oct.

Nov. 25 – Ned. Ind. bark *Fathool Madjit*, Said Achmat Bin Segaf, v. Soerabaija 22 Nov.

VERTROKKEN.

Nov. 19 – Ned bark *Crion*, Borghorst, n. Nederland.— Ned. Ind. bark *Kaliemantan*, Lie Oentat, n. Batavia — Hamb. bark *Wiedeman*, Kalckloser, n. de Golf van Perzie — Ned. bark *Grondwet*, Kaminga, n. Batavia en Nederland.— Ned. bark *Jan Pieterzoon Koen*, Hugenholtz, n. Nederland.

Nov. 20 – Ned. Ind. bark *Arif Banjarmaas*, Mohamat Saleh, n Banjermassing.— Ned. Ind bark *Goan Lie*, Lo Sien Tjiong, n. Grissee.— Ned bark *Noordster*, J. Luteijn, n. Nederland.

Nov. 23 – Frans. schip *Confiance*, F. David, n. Bordeaux — Ned. bark *Izaak da Costa*, Loschen, n. Batavia.— Ned. schip *Philip van Marnix*, E. van Duijn, n. Batavia.

Nov. 25 – Ned. Ind. stoomschip *Samarang Packet*, J. F. Scheel, n. Cheribon en Batavia, met Matrozen.

AAN- en UITVOER te SAMARANG, *van den* 18*den tot en met den* 25*sten November* 1858.

AANVOER.

Van Lampong over Batavia met de Ned. Ind. brik Eljesser, kapt. *Said Abdulla Bin Aboebakar.*

Lading van Lampong.

1 pik. zwarte peper, *Order.*

Lading van Batavia.

12 ps. bankschroeven, *I. Bijleveld & Co.*

24 mand. aardewerk, 20 kn. en 6 pak. garen, 954 zak. poetjook, 51 pik. tin, 100 pik. lood, 125 pik. damar, 4 vs. boter en 2 ps. ledige leggers, *Order.*

Van Batavia met de Ned. Ind. bark Alnoor, kapitein *Sech Sultan Bin Achmat Marzoekie.*

280 zak. tarwe, 2 vs. ijzeren schroeven, 13 bn. goenie-zakken, 10 vn. meel, 21 pik. goenij-garen en 200 st. steenen, *P. Andreas.*

90 vs. boter, 30 kn. ola-olie en 17 kn. manufacturen, *C. Damnitz & Co.*

1 kt. instrumenten, *van den Broek & Veeckens.*

40 pik. kemirie-noten, 21 pik. damar, 3 kn. lijnwaden, 180 pik. salpeter, 15 vs. meel, 15 pik. oud koper, 1 kt. spiegeltjes, 2 pik. lood en 279 kn. benzoin, *Diverse personen.*

27 bn. en 64 kn. lijnwaden, 100 pakjes knoopen, 2 kn. lampen, 1 kt. wagen-tuigen en 6 kn. spiegeltjes, *Order.*

Van Batavia met de Ned. bark Catharina Maria, kapt. *A. F. Schuihard.*

10 kn. lijnwaden en 30 ton. steenkolen, *MacNeill & Co.*

4 kn. en 1 pak, *MacNeill & Co. (Uit het regaal pakhuis aldaar.)*

34 kn. lijnwaden, *MacNeil & Co. (Uit het Entrepôt aldaar.)*

1 blik en 1 pakje, *B. Kopersmit & Co. (Uit het regalen pakhuis aldaar.)*

10 suiker-pannen, *van den Broek & Veeckens.*

300 ks. cognac, *Wermuth & Co. (Uit het Entrepôt aldaar.)*

30 oxh. azijn, *M. A. Jasper.*

1 kt. terpentijn en 1 kt. sigaren, *Dorrepaal & Co.*

10 kn. sigaren, *Soesman & Co.*

500 pik. Japs. koper, *Beh Beauw Tjoan.*

69 zak. poetjook, dito *(Uit het Entr. aldaar.)*

1 kt. pennen, 39 kn. en 2 bn. lijnwaden en 50 pak. salpeter, *Tkeh We.*

53 kn. lijnwaden, 1 kt. koopmanschappen en 1 kt. diversen, *Kat Lak.*

1 baal laken en 23 kn. lijnwaden, *Lie Goe.*

3 kn. surongs, *Order.*

12 kn. manufacturen, *Order. (Uit het Entrepôt aldaar.)*

Van Nederland over Batavia met de Ned. bark Azia, kapitein *F. Molenaar.*

Lading van Nederland.

120 kn. wijn, *C. Damnitz & Co.*

153 ks. kaas, 2 kn. modewaren, 185 vs. boter en 11 koll. koopmanschappen, *Gezagvoerder.*

160 bn. koffij-zakken, *Gouvernement.*

Lading van Batavia.

632 staven en 17 bossen divers ijzer en 1 kt. en 1 baal laken, *M. A. Jasper.*

3 kn. manufacturen, *M. A. Jasper. (Uit het Entr. aldaar.)*

1 trommel confures, 5 kn. arrowroot, 1 kt. diversen, 1 kt. suiker, 2 kn. gendies, 8 pik. rijst en 3 pik. koffij, *Soesman & Co.*

1 vat haring, 10 ks. champagne, 2 kn. provisien, 1 kt. ansjovisch, 83 pot. groenten, 10 keld. zuren, 2 kn. vruchten op brandewijn en 8 ks. kazen, *Gezagvoerder.*

7 kn. en 17 kol. gereedschappen en 2 kn. genie goederen, *Gouv.*

Van Singapoer en Riouw over Batavia met de Ned. Ind. bark Faulke Nassar, kapitein *J. H. van Garling.*

Lading van Singapoer.

28 pik. ingridienten en 10 potj. Chin. asch, *Order.*

Lading van Riouw.

60 pik. tengar-bast en 70 ps. pagaijers, *Order.*

Van China met de Ned. Ind. bark Justina, kapt. *M. J. Meijer.*

160 kol. Chin. eetwaren, 540 kn. thee, 30 mand. tabak, 136 mand. aardewerk, 4 kn. schoenen, 180 pak. papier; 32 kn. offer pitten, 31 ton. en 400 ps. stalen pannen, 20 pak. gadoong, 660 pak. ledige zakken, 190 pot. gez. radijs, 150 ton. verw, 3 kn. medicijnen, 340 ps. steenen en 1 kt. kramerijen, *Beh Biauw Tjoan.*

Van Soerabaija met de Ned. Ind. bark Fathool Madjit, kapitein *Said Mohamat Bin Aloewie Bin Sech Aseyaf.*

100 mand. bier, 66 kn. lijnwaden en 1687 pik. ijzer, *C. Damnitz & Co.*

1 kt. diversen en 27 pik. ambalo gom, *Sech Djoebedie.*

Van Singapoer over Pontianak met de Ned. Ind. bark Saootban, kapitein *Hadjie Mohamat Oemar.*

400 ps. monseline, 10 ps. kain ginghams, 5 pik. baloh, 10 alkatieven, 8 pik. rotte kruid, 300 ps. merantie planken en 10 ps. Arabische ginghams, *Order.*

UITVOER.

Naar Grissee met de Ned. Ind. bark Goan Lie, kapt. *Lo Sien Tjiang.*

44 doz. glas en aardewerk, 11 pik. Eng. ijzer, 2000 ps. manilla sigaren, 131 ps. Europ. en Java lijnwaden, 20 doozen Chin. blanketsel, 2 doz. Europ. scharen, 6 pik. was, 5 pik. medicijnen, 1 kt. lijn-olie, 12 kol. en 2 doz. provisien en dranken en 3000 ps. zilveren guldens, *Gez.*

Naar Banjermassing met de Ned. Ind. bark Arif Banjarmaas, kapitein *Mohamat Saleeh.*

4 kn., 2 bn., 76 korg. en 60 doz. Europ. en Java lijnwaden, 75 pik. ongez. katoen, 20 kod. Java tabak, 7 pik. koperwerk, 15 pr. Inl. muilen, 1 kt. vuurwerk, 6 kn. thee, 3 ps. stalen pannen, 10 ps. stroo-matten, 30/100 pik. misoa, 1 pak. kasoemba bloem, 20 vn. Europ. ijzeren spijkers, 6 ks. Jap. agar agar en 5000 ps. zilveren guldens, *Diverse personen.*

Naar Nederland met de Ned. bark Noordster, kapt. *J. Luteijn.*

2117 pik. koffij, *N. H. M.*

Naar Batavia met het Ned. schip Philip van Marnix, kapt. *E. van Duijn*

651 ps. balken en 60 ps. dood-kist-planken, *B. Kopersmit & Co.*

Naar Bordeaux met het Frans. schip Confiance, kapt. *F. David.*

215 pik. bindrotting, 500 pik. koffij, 350 ps. koehuiden en 79 pik. cubeben, *C. Damnitz & Co.*

8105 pik. koffij, *MacNeill & Co.*

Naar Nederland met de Ned. bark Isack da Costa, kapt. *H. C. Loscher.*

1000 pik. koffij, 163 kn. indigo, 194 kn. cochenille en 28 pik. getha percha, *N. H. M.*

Naar Batavia met de Ned. Ind. stoomboot Samarang Packet, kapitein *J. F. Scheel.*

10 kn. Artillerie en Militaire goederen, *Gouvernement.*

Naar Singapoer met de Ned. Ind. brik Jeannette Maria, kapitein *L. G. Danekes.*

7½ pik. cubeben, *C. Damnitz & Co.*

89 kod. Java tabak, 2 kn. Java kleedjes en zijden plangies, 27 katj. Java koperwerk, 1 kt. Chin. medicijnen, 1½ pik. getha percha en 3 kn. vogelnestjes, *Lie Kiong Oeij.*

500 pik. rijst en 2 kn. vogelnestjes, *Tan Tjong Waij.*

Marktprijzen te Samarang.

Koffij, *f* 32.—
Suiker, N°. 16, *f* 18.—
Indigo, per poud *f* 4.30 afgedaan.
Koe-Huiden, per corge } *f* 60. à *f* 63. } op levering geboden,
Buffel-Huiden, per kodie, } } geen voorraad.
Staart Peper, *f* 58.— niet voorhanden.
Rijst, eerste soort, per 28 pikols *f* 125.—
„ tweede „ idem. *f* 105 à *f* 110.—
Klapper Olie, per pikol, *f* 17½.—
Katjang „ idem. *f* 17.—
Rotting, per pikol, *f* 7.— à *f* 8½.—
Kadjang Matten, per 100 stuks, *f* 17.—
Wisselkoers op Holland 6/m. 101 à 102%.

Protestantsche Eeredienst.

Zondag den 28sten November 1858.
des voormiddags te ½9 *ure*,
C. P. LAMMERS VAN TOORENBURG.

Roomsch Catholijke Eeredienst.

Zondag den 28sten November 1858.
Eerste H. Dienst *des morgens ten 7 ure.*
Hoog Dienst *des voormiddags ten half* 9 *ure.*
LOF *des avonds ten 7 ure.*

Correspondentie.

De Redactie ontving uit Solo, onder dagteekening van den 20sten dezer, een uitvoerig en gemotiveerd artikel betreffende de overgave van het bestuur aldaar daags te voren.

Dit artikel betreft hoofdzakelijk eene beoordeeling der handelingen van den afgetreden Resident en eene vrij scherpe analyse der afscheidsrede bij het nederleggen van het bestuur gehouden.

Daar nu de hoofdzaak hierop nederkomt, dat in het laatste tijdperk van zeven jaren *weinig* zoude gedaan zijn, voor en in het belang van den *Javaanschen* landverhuurder, en nog minder in het belang van den Europeschen industriëel, (landhuurder,) die beiden om objectieve handelingen en persoonlijke bedoelingen zouden zijn tegengewerkt gedurende dit geheele tijdvak, zoo vindt de Redactie, al werd dan de strekking en inhoud ook beäamd door velen, zoo als dit in het artikel gezegd wordt, er gewetenszwarigheid in, dit stuk te plaatsen zonder vermelden van den naam des schrijvers.

Wel is onze drukperswet niet in bepaalden strijd met art. 2—4 der suppletoire strafwet van 16 Mei 1829, Nederlandsch Staatsblad 1829 No. 34, luidende:

2. De bepalingen van art. 367 en volgende Wetboek op het Strafregt, tot art. 375 ingesloten, zijn ook toepasselijk op de misdrijven van laster en hoon, aangedaan aan openbare autoriteiten of aan ligchamen uit meer dan één persoon bestaande, al is het ook, dat geen persoon uitdrukkelijk zij aangeduid.

3. De misdrijven van laster en hoon, schriftelijk begaan, zullen niet kunnen vervolgd worden, dan op aanklagte der gelasterde of gehoonde partij.

4. De bepalingen van 2 en 3 dezer Wet, zullen het regt, om over de handelingen der openbare magten zijne gedachten te kunnen uiten en die te beoordeelen, geenszins kunnen krenken.

welke wet hier wel niet absoluut geldig is, maar toch bij wetduiding kan en moet in aanmerking worden genomen, niettegenstaande dit is de drukperswet, *hier* vigerende, aan zulke interpretatiën onderhevig, dat wij de hoogste voorzigtigheid niet onraadzaam achten en daarom verzoeken wij den geëerden, ons bekenden inzender, het artikel met zijne handteekening te voorzien, of ons te autoriseren, om het boven hetzelve te drukken, onder welke voorwaarde wij het in extensio zullen plaatsen.

Redactie.

BIJVOEGSEL

behoorende bij het

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

van Vrijdag 26 November 1858, No. 48.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 8 October 1858.

NEDERLAND.

— Het *gewijzigd ontwerp van adres aan den Koning tot beantwoording der Troonrede*, luidt als volgt:

Sire!

§ 1. De Eerste Kamer heeft zich verheugd bij de plegtige opening van deze vergadering der Staten-Generaal, Uwe Majesteit vergezeld van Uwen beminden oudsten Zoon in het midden van de vertegenwoordiging des volks te zien verschijnen en met zooveel warmte de gevoelens te hooren uitspreken, welke de intrede van den Prins van Oranje in het staatkundig leven bij Uwe Majesteit heeft opgewekt. Aan onze roeping, aan ons gevoel zouden wij te kort doen, 's volks regtmatige blijdschap, onlangs aan den dag gelegd, zouden wij miskennen, wanneer ook wij niet met dankbaar opzien tot God, de heugelijke omstandigheid begroetten, die de natie zoo mogelijk nog naauwer verbindt aan Uw Doorluchtig Stamhuis, waaraan het Vaderland zulke groote verpligtingen heeft. Wij wenschen, dat aan Uwe Majesteit gezondheid en kracht mogen worden geschonken, om voortdurend Uwe zorgen te wijden aan het heil van Nederland.

§ 2. Wij verblijden ons, dat aan Uwer Majesteits regering een tijd van vrede en voorspoed ten deel valt, die haar in staat stelt het vrije genot dezer groote zegeningen te bevorderen. De goede verstandhouding, die tusschen Nederland en alle mogendheden bestaat, kan daardoor meer en meer dienstbaar worden aan de opheffing van elke belemmering, die het handelsverkeer met andere volken nog mogt ondervinden.

§ 3. Met U, Sire, erkennen wij de voorregten van onderscheiden aard, die Nederland blijft genieten. Wij stellen op hoogen prijs dat de zee- en landmagt met eer aan hare roeping beantwoorden. Met dankbaarheid waarderen wij het mildelijk vloeijen der meeste bronnen van volksbestaan en den gunstigen staat van 's lands geldmiddelen, waaromtrent het ons aangenaam zal zijn nadere mededeelingen te ontvangen. De rust en welvaart, die in de overzeesche bezittingen heerschen, wekken mede onze bijzondere vreugde op, en wij wenschen, Sire! dat de maatregelen, die tot verbetering van derzelver inwendigen toestand door Uwe Majesteit genomen worden, met eenen gunstigen uitslag zullen worden bekroond.

§ 4. Wij gevoelen de verpligting der wetgevende magt, om al den voorspoed, dien het Vaderland geniet, aan te wenden niet alleen tot ijverige voltooijing van onze staatsinstellingen, maar ook tot bevordering van het algemeen welzijn. Gaarne zullen wij daartoe medewerken door onze beste zorgen te besteden aan het naauwgezet onderzoek der hoogst belangrijke wets-ontwerpen, zoo van zedelijken als van stoffelijken aard, waarvan de aanbieding door Uwe Majesteit is toegezegd.

§ 5. Hartelijk is onze deelneming, Sire, in het gevoel dat bij deze plegtige gelegenheid Uw vaderlijk en Koninklijk gemoed heeft vervuld. Het is ons behoefte en pligt, aan Uwe Majesteit de verzekering aan te bieden, dat de innige verknochtheid van het Nederlandsche volk aan Uw Koninklijk Huis ook die is van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Wij hopen, dat het gemeen overleg, door de Grondwet geboden, onder Gods zegen, gewenschte vruchten voor het Vaderland moge dragen.

— Het eindcijfer der begrooting van staats-uitgaven voor het volgende dienstjaar voorgedragen op f 72,615,036.54½, is verdeeld als volgt:

I.	Huis des Konings	f	900,000.—
II.	De Hooge Collegien van Staat en het Kabinet des Konings	»	551,841.—
III.	Depart. van Buitenlandsche Zaken	»	483,617.—
IV.	» » Justitie	»	2,917,698 60
V.	» » Binnenlands. Zaken	»	6,915,704 50
VI.	» v. de Zaken der Herv. Eered.	»	1,747,484 43½
VII.	» » Roomsch Kathol	»	644,801.80½
VIII.	» van Marine	»	7,989,025.46½
IX.	*A*. Nationale Schuld	»	32,200,007.54
	B. Departem. van Financiën	»	6,516,400.—
X.	Departem. van Oorlog	»	11,509,000 —
XI.	» » Kolonien	»	139,456 50
XII.	Onvoorziene Uitgaven	»	100,000.—
	Totaal	f	72,615,036.54½

De raming der koloniale bijdragen over 1858 is aldus: *Ontvangsten:* Koffij f 32,400,000; suiker f 13,800,000; tin f 7,362,875; indigo f 2,500,000; thee f 518,200; cochenille f 38,187.50, tabak f 17,737 50; specerijen enz. f 763,000. Te zamen f 57,400,000 en met inbegrip der premie op de assurantie v f 100,000, f 57,500,000.

Uitgaven: renten der restant-schuld aan de Nederl. Handelmaatschappij f 350,000, aanvulling van het geldelijk tekort in Indie f 17,000,000; diverse koloniale uitgaven f 4,800,000, scheeps- en oorlogsbehoeften en goederen van onderscheiden aard naar Indie te zenden f 5,600,000; te zamen f 27,250,000. Overschot voor 's rijks schatkist f 30,250,000.

— Aan de memorie van toelichting, betreffende het hoofdstuk Kolonien, ontleenen wij het volgende:

Aangaande het *Departement van Koloniën* wordt medegedeeld, dat de groote uitbreiding welke aan den zoo veel omvattenden werkkring van dat departement gegeven is, ten gevolge der bepalingen van artt. 59 en 60 der grondwet en van het reglement op het beleid der regering in Ned. Indie, in verband met de vermelde correspondentie door de overlandpost, eene gewijzigde inrigting van dat departement noodzakelijk maakt, om aan de roeping en bestemming te kunnen voldoen, en dit gewigtig deel van de staatsdienst te verzekeren. Bij de invoering eener wet tot uitvoering van de laatste al van art. 60 der grondwet, zal de betaling der pensioenen niet meer door de Ned. Handelmaatschappij geschieden en eene besparing van ongeveer f 12,000 daarvan het gevolg zijn. Ook zal voortaan bespaard worden eene som van ruim f 40,000 voor bezoldiging der agenten van de Ned. Handelmaatschappij te Rotterdam, Dordrecht, Middelburg en Schiedam.

— Blijkens het wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1856, wordt als eenig artikel voorgesteld, dit slot ten bedrage van f 20,631,700.23½, waaronder is begrepen de som van f 1,000,000, bij art. 1, al. 11, n°. 2 der wet van 30 December 1855 (*Stbl.* n°. 210) als buitengewone bijdrage tot herstel der marine onder de middelen aangewezen, toe te voegen aan de middelen en inkomsten over het dienstjaar 1856.

— Bij het ontwerp van wet houdende *maatregelen tot ontruiming van het eiland Schokland*, dat thans aan de tweede kamer is aangeboden, wordt aangevraagd eene som f 140,000. De schadeloosstelling aan de inwoners te verleenen bedraagt f 134,744. Bovendien zal in het lot van de ambtenaren, die door dezen maatregel hunne betrekking verliezen, voorzien dienen te worden, weshalve eene ronde som van f 140,000 wordt voorgedragen. Deze maatregel schijnt zich ook in het geldelijk belang van den staat aan te bevelen. Door de ontruiing van Schokland vallen de uitgaven, die ten behoeve der ingezetenen jaarlijks door het rijk verstrekt worden ad f 8820, weg. Daarentegen is voor renten der aangevraagde som, tegen 4 pCt. berekend, slechts f 5600 noodig, zoodat hieruit een jaarlijksch voordeel voor den staat van f 3220 onstaat.

ENGELAND.

— Het depart. van buitenl. zaken heeft aan al de Londensche bladen een overzigt medegedeeld van het met China gesloten tractaat Het behelst 56 artikelen, benevens een separaat-artikel en komt in de hoofdzaak overeen met hetgeen de *North China Herald* daaromtrent heeft medegedeeld. Wij laten dan ook slechts volgen die artikelen van algemeen belang, welke in genoemd blad slechts onvolledig of in het geheel niet waren medegedeeld.

Art. 7. In alle opengestelde havens in China mogen Engelsche consuls benoemd worden.

Art. 10 Britsche koopvaardijschepen mogen de groote rivier Yang-tse opvaren om handel te drijven, doch bij den tegenwoordigen onrustigen toestand, waarin de Opper- en Benedenvallei verkeeren, kan geen andere haven voor den handel worden opengesteld dan die van Chin Kiang, die één jaar na de onderteekening van het tractaat zal worden geopend. Wanneer de vrede hersteld zal zijn, zullen in drie havens, stroomopwaarts tot Hankow, Britsche vaartuigen, worden toegelaten, gelijk de Britsche gezant na raadpleging met den Chineschen secretaris van staat zal bepalen.

Art. 11. Behalve de thans geopende havens zullen New-Chwang, Tang Chow, Tai-Wan (Formosa) Chow-Chow (Swatow) en Kiung (Hainan) geopend worden, en is het regt van verblijf en grondbezit aldaar toegekend.

Art 12. Britsche onderdanen zullen grondeigendom mogen pachten of koopen, tot de voor het volk bestaande voorwaarden.

Art. 13. Britsche onderdanen kunnen Chinezen tot allen geoorloofden arbeid in dienst nemen, zonder daarin aan eenigerlei beperking onderworpen te zijn.

Art. 19. Indien een Britsch vaartuig in de Chinesche wateren door zeerovers geplunderd wordt, zullen de Chinesche authoriteiten alles in het werk stellen, om de schuldigen te straffen en het geroofde terug te bekomen.

Art. 20. Schepen, die schipbreuk hebben geleden, gestrand zijn of in nood verkeeren, zullen in de eerste de beste Chinesche haven hulp en bijstand vinden, en aan de bemanning van zulk een schip moeten door de Chinesche authoriteiten des gevorderd de middelen verschaft worden, om de naastbijgelegen plaats, waar een consul gevestigd is, te bereiken.

Art. 21. Chinesche misdadigers, die te Hongkong of aan boord van Britsche schepen eene wijkplaats hebben gezocht, zullen op aanzoek van de Chinesche authoriteiten uitgeleverd worden; hetzelfde zal het geval zijn wanneer zij gevlugt zijn in de huizen of aan boord van de schepen van Britsche onderdanen in de opengestelde havens.

Art. 24. Britsche onderdanen betalen van al de in- en uitgevoerd wordende goederen de bij het tarief bepaalde regten, doch in geen geval andere of hoogere regten dan de onderdanen van andere vreemde natien.

Art. 25. De inkomen regten zullen bij de lossing, de uitvoerregten bij de verscheping betaald moeten worden.

Art. 26. Het bij art. 10 van het tractaat van Nanking vastgestelde tarief zal herzien worden door eene commissie van Britsche en Chinesche ambtenaren, welke te Shanghay zal bijeenkomen, zoodat het gewijzigd tarief dadelijk na de ratificatie van het tractaat in werking zal kunnen treden.

Art. 27. De beide contracterende partijen mogen na verloop van tien jaren eene verdere herziening van het tarief en de commerciele artikelen van het tractaat vragen, mits zes maanden te voren daarvan kennis gevende.

Art. 36—44 behelzen bepalingen betreffende het toezigt door de authoriteiten op de Engelsche schepen uit te oefenen, alsmede de wijze waarop de regten zullen worden geind, de inlading en lossing zullen worden bewerkstelligd enz.

Art. 45. Britsche handelaren, die goederen in een der opengestelde havens ingevoerd en de regten daarvan betaald hebben, kunnen die goederen onder zekere bepalingen weder uitvoeren, zonder betaling van additionele regten.

Art. 47. Britsche koopvaardijschepen mogen zich naar geene andere dan de opengestelde havens begeven; niet onwettig binnenvallen of clandestinen handel langs de kust drijven. Schepen, die deze bepalingen overtreden, zullen met hunne lading door de Chinesche authoriteiten kunnen worden geconfiskeerd.

Art. 48. Wanneer een Britsch koopvaardijschip zich met den smokkelhandel bezig houdt, wordt het, benevens de lading, geconfiskeerd. Aan zulk een schip kan zelfs het regt worden ontzegd verder handel te drijven.

Art. 52. Britsche oorlogschepen, die geene vijandelijke bedoeling hebben, of zich onledig houden met de vervolging van zeerovers, mogen al de Chinesche havens bezoeken en zullen alle mogelijke ondersteuning ondervinden, om zich van levensmiddelen te voorzien, of reparatien te bewerkstellingen. De kommandanten van die schepen zullen met de Chinesche authoriteiten op den voet van gelijkheid omgaan.

Art. 54. Dit artikel bevestigt al de bij vroegere tractaten aan de Britsche regering toegekende voordeelen en bepaalt, dat de Britsche regering zal deelen in alle voordeelen, welke de keizer van China aan de eene of andere natie mogt toekennen.

Bij het separaat artikel wordt bepaald, dat de som van twee millioen taels, op rekening van de verliezen, welke de Britsche onderdanen ten gevolge van het wangedrag der Chinesche authoriteiten te Canton hebben geleden, en eene andere som van twee millioen taels tot vergoeding der oorlogs-kosten, door de authoriteiten van de provincie Kwang-Tung aan den Britschen vertegenwoordiger in China zullen worden betaald.

De schikkingen tot bewerkstelliging van deze betalingen zullen getroffen worden door den Britschen vertegenwoordiger, in overeenstemming uit de authoriteiten van Kwang-Tung.

De Britsche troepen zullen niet uit Canton worden teruggeroepen, voor dat de bovengenoemde sommen, ten volle betaald zijn.

DUITSCHLAND.

— In een der voornaamste Duitsche dagbladen wordt het tolverbond op de volgende wijs beoordeeld, ten betooge, dat het eene grondige hervorming vereischt: »De tegenwoordige organisatie des tolverbonds heeft, dit is niet te ontkennen, reeds menige goede vruchten gedragen, of veel meer die niet belemmerd Maar, in deze hare werking heeft zij thans de uiterste grens bereikt, en iedere nieuwe stap brengt niet alleen geen voordeel, maar veeleer nadeel voor de ontwikkeling van Duitschlands handel en nijverheid. De geschillen die verrijzen, komen tot geen gezonde en afdoende beslissing, zij geraken op de lange baan en op den achtergrond ontwaart men niets, dan onwilligheid, gepaard met de bedreiging van losscheuring. In de voor eenige jaren te Eisenach gehouden tolconferentien, bleven alle acht in behandeling gebragte kwestien onbeslist Eerst in de buitengewone conferentien, in den aanvang van 1858 gehouden, werd een dier punten van geschil geregeld, namelijk de suiker kwestie, en dat slechts door eene scheidsregtelijke beslissing, die niemand bevredigde. De verhandelingen die vervolgens hierover in de kamers der Duitsche tolverbonds staten plaats grepen, leverden op nieuw een afdoend bewijs van de logheid en van de onvolkomenheid der organisatie der tolverbonds Om hare eigen regeringen niet in een valsch en belagchelijk daglicht te plaatsen, zagen deze kamers zich genoodzaakt, de met zoovele moeite tot stand gebragte en opgedrongen overeenkomst, goed te komen. Bij zoodanig stelsel is de weg afgesneden voor elk initiatief tot verbetering van wetgeving op de tol- en handels-aangelegenheden. Indien aan deze kamers de gelegenheid wierd gegeven, om de eigenlijke nationale belangen bij het tolverbond te handhaven tegen de laauwheid en angstvalligheid van deze of gene regering, dan zouden de zaken binnenkort eene geheel andere gedaante aannemen. Dan zou de afschaffing der doorvoertollen en de hervorming van het toltarief weldra bewerkstelligd zijn; dan zouden ook, achtereenvolgend de bestaande zwarigheden ten aanzien van het papiergeld, de bankbiljetten en het patentwezen uit den weg geruimd, de opheffing der waterregten en riviertollen, en nog talrijke andere voor de vrije ontwikkeling van het handelsverkeer noodige verbeteringen tot stand gebragt worden. Bij eene minder gebrekkige organisatie der tolverbonds, zou dit ook beter in staat zijn van gunstige omstandigheden gebruik te maken, ter sluiting van handelsverdragen met vreemde staten; dan zouden ook de Hanze-steden, bij het vooruitzigt dat hare belangen goed vertegenwoordigd zullen worden, meer lust aan den dag leggen, om tot het tolverbond toe te treden. — Dit dagblad wil in een volgend artikel, de middelen aan de hand geven, door welke deze gewigtige doeleinden, naar het vermeent, zouden kunnen bereikt worden.

BELGIE.

— De koning is den 25sten September van zijne buitenlandsche reis op het kasteel van Laeken teruggekeerd.

— De Septemberfeesten zijn even als vroegere jaren gevierd. Alleen verdient gemeld te worden dat de koning bij die gelegenheid eene revue heeft gehouden over de bij de laatste prijsuitdeeling bekroonde leerlingen, op de scholen van middelbaar onderwijs, en op die tot practische opleiding van zekere wetenschappen, alsmede van de atheneaea des rijks. Meer dan negenduizend jongelingen namen aan die revue deel.

— In de laatste dagen van September is te Brussel een internationaal congres voor den letterkundigen en artistieken eigendom gehouden. Daarop werden onder anderen de volgende resolutien aangenomen:

»Het congres oordeelt dat het regt van eigendom op lettervruchten en kunstgewrochten ook in de onderling betrekkinge tusschen de staten erkend behoort te worden, en dat de erkenning van dit beginsel in de wetgeving van alle beschaafde volken moet worden opgenomen.

»Het congres oordeelt dat dit beginsel door het het eene land jegens het andere behoort te worden omhelsd, zelfs wanneer dit van den anderen kant niet met gelijke bejegening beantwoord wordt.

»In dit opzigt moeten de buitenlandsche schrijvers met de inlandsche volkomen gelijk gesteld worden.

»Het is niet noodig, aan de buitenlandsche schrijvers de vervulling van bijzondere formaliteiten tot waarborging van hun eigendomsregt op te leggen; het moet genoeg zijn dat zij de in hun land voorgeschreven formaliteiten vervuld hebben.

»De invoerregten op boeken en kunstgewrochten moeten afgeschaft, of althans zooveel mogelijk verlaagd en vereenvoudigd worden.

»De regten van den schrijver zullen voortduren 50 jaren na zijn dood of indien hij eene weduwe nalaat, 50 jaren na den dood van deze.

»Het regt van eigendom op den oorspronkelijken tekst bevat ook in zich het regt van vertaling met de volgende beperkingen: te beginnen met den dag der uitgave van den oorspronkelijken tekst, zal de schrijver gedurende tien jaren het uitsluitend regt hebben zijn werk in alle talen te doen vertalen op voorwaarde dat hij dit regt vóór de expiratie van het derde jaar uitoefent. Heeft de schrijver alsdan geen gebruik gemaakt van zijn regt dan zal iedereen het kunnen uitoefenen, behalve in het land, waar het oorspronkelijk is uitgegeven."

Het bureau van dit congres zal door de regering tot eene wetgevende commissie worden gevormd, om aan de besluiten van het congres zooveel doenlijk eene wettelijke en blijvende bekrachtiging te geven.

Het bezoek van Z. M. den Koning, en van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Hendrik te Rotterdam, op 5 October jl.

— In afwachting van de komst van Z. M. den koning en van HH. KK. HH. de *Prinsen van Oranje* en *Hendrik*, was onze stad reeds vroeg met het feestkleed getooid. De regen, die in den vroegen morgen bij stroomen gevallen was, had voor fraai weder plaats gemaakt. In de hoofdstraten, waar de stoet moest passeren, waren bijna zonder uitzondering, uit alle huizen vlaggen uitgestoken en velen waren met guirlandes van versch groen en bloemen of draperien van vlaggen versierd. Het stationsgebouw, boven welks sierlijke kolonade men reeds van verre het Nederlandsche wapen door vlaggen omringd zag prijken, was overigens uitwendig zeer fraai met groen en in het vierkant met een groot getal vlaggen en wimpels opgeluisterd, terwijl buiten den hoofduitgang van groene en witte vlaggen een luifel op kap was vervaardigd, om voor den regen te beveiligen. Van binnen had men de wachtkamers der 1ste kl. en de kon wachtkamer smaakvol met bloemen getooid en in die der 2de kl, een breeden gang van bloemen en gewassen gevormd, terwijl het buffet achter bloemen verborgen was, in wier midden het borstbeeld van Z M. boven eene draperie van Ned. vlaggen was geplaatst. Alles met ongemeen veel smaak aangelegd.

Ten ongeveer 12 ure arriveerden Z. M. en de beide prinsen met een versierden extra-trein, met HD. gevolg.

De president en commissarissen, uitmakende den raad van administratie van den Holl. spoorweg, daartoe opzettelijk van Amsterdam gekomen, hadden zich vereenigd met HH commissarissen van dien spoorweg te dezer stede gevestigd, en verwelkomden de vorstelijke personen, bij monde van den heer *Brouwer Ancher*, aan het rijtuig; daarop werd Z. M. ontvangen door den heer Burgemeester, omringd door eene commissie uit den gemeenteraad, hoofd- en andere officieren van de schutterij, eene commissie uit den raad der *Kon. Ned. Yachtclub* en andere voorname personen en ook door den commissaris des konings in deze provincie. Na een oogenblik van minzaam onderhoud, betraden de vorstelijke bezoekers de versierde vertrekken, om daarna plaats te nemen in de gereed staande rijtuigen. Zoodra de koning en de beiden prinsen zich vertoonden, liet de muziek van de schutterij het *Wilhelmus* hooren, terwijl van uit het volk, dat zich bij duizenden in de nabijheid van de Delftsche Poort had verzameld, een gejuich opging, dat geen einde scheen te zullen nemen.

Voorafgegaan door de muziek der schutterij en een paar pelotons schutters en door het rijtuig van den heer Burgemeester, volgden Z. M de koning en de beide prinsen, in een open landouwer, getrokken door 4 schimmels; daarop volgde Zr M. gevolg in eene serie van rijtuigen, terwijl de trein gesloten werd door een detachement schutters.

Allereerst passeerde de stoet de Delftsche Poort, welk fraai gebouw met bijzonder veel tact gedecoreerd en met vlaggen en wimpels smaakvol omringd en versierd was en waarboven met groote karakters van groen en bloemen het woord *Welkom* te lezen stond. Het Haagsche Veer, de Weste Wagenstraat, Hoogstraat, Lampsteeg en Melkmarkt, waar de stoet achtervolgens passeerde, waren met menschen als opgepropt; voor alle vensters zag men niets dan hoofden; alle daken, lantaarnpalen, ja elke plek, waar slechts een voet kon rusten, waren door het volk bezet. Er heerschte eene geestdrif, zoo als wij die zelden mogten aanschouwen. Na herhaaldelijk te hebben doen stilhouden, om het publiek, dat vooral den jongen prins, dien men voor het eerst binnen deze stad in het openbaar als zoodanig mogt huldigen, toejnichten en herhaaldelijk met bloemen bestrooiden, arriveerde de stoet ongeveer 12½ ure voor het Stadhuis.

Dat gebouw was voor deze gelegenheid zeer feestelijk ingerigt. Langs het hekwerk aan de zijde der Kaasmarkt, en verder langs de trappen en de kolonnade, die naar de vestibule leiden, waren oranjeboomen geplaatst, terwijl de grond overal met tapijten was belegd. De vestibule zelve, een der fraaiste gedeelten van het stadhuis, was eveneens met tapijten belegd en met bloemen en frisch groen getooid De kamer van Burgemeester en Wethouders was ter ontvangst der hooge gasten mede met veel smaak ingerigt, terwijl in de aangrenzende raadzaal eene tafel in den vorm van een hoefijzer was aangerigt en een déjeuner voor de vorstelijke personen, de leden van den gemeenteraad en eenige genoodigden, in gereedheid werd gehouden. Deze tafel, voor zestig couverts berekend, was keurig gedekt en prijkte met onderscheidene op het feest van den dag toepasselijke patisserie-werken; vooral twee eerebogen, ter linker- en ter regterzijde der voor de vorstelijke personen bestemde zetels geplaatst, maakten, met hun opschrift *Welkom* een goed effect. Achter deze zetels verhief

zich het door *Strackée* gebeitelde en met bloemen omringde borstbeeld van *Koning Willem III*.

Bij de aankomst werd het hek aan de zijde der Stadhuissteeg geopend, waar de hooge gasten door eene commissie uit den raad werden ontvangen. Z. M. de koning, vergezeld door HH. KK. HH. den *Prins van Oranje* en *Prins Hendrik* bestegen daarop de trappen en wilden zich van het terrein onder de kolonnade, door de vestibule naar het inwendige van het gebouw begeven, toen zij zich door de juichkreten van het volk genoopt zagen een oogenblik onder de kolonnade stand te houden, ten einde op dat gejuich met minzame groeten te antwoorden. Voor hen, die het voorregt hadden op dezen oogenblik in de onmiddelijke nabijheid van Z. M. den koning geplaatst te zijn, zal dit oogenblik gewis tot eene blijvende herinnering strekken, zóó diep was de indruk dien toen een blik op de volksmenigte maakte. Het terrein was in den letterlijken zin des woords, met menschen bezaaid; ter regterzijde langs de geheele lengte der Kipstraat, ter linkerzijde langs de Boeren Vischmarkt tot aan het Spui, en in het front op de Kaasmarkt, op een gedeelte der Nieuwe Markt en langs de Botersloot, stonden duizenden lieden op elkander gedrongen, allen met het gelaat naar het stadhuis gerigt, allen met het oog op den koning en de prinses gevestigd, allen vol geestdrift hun *Leve de Koning!* toeroepende, of met hoeden en zakdoeken wuivende! Het was een grootsch schouwspel, dat duidelijker dan het meest welsprekende betoog bewees, met welke innige banden van gehechtheid het volk van Rotterdam aan het Huis van Oranje verbonden is.

Z M. de koning en HH. KK. HH. de prinsen, werden hierop met hun gevolg naar de kamer van Burgemeester en Wethouders geleid, waar zich ook de leden van den gemeenteraad en eenige genoodigden vereenigd hadden. Aldaar aangekomen, nam de heer *J. F. Hoffman*, Burgemeester dezer gemeente, het woord en rigtte tot de vorstelijke personen eene met warmte uitgesproken welkomstgroet: »*Sire!* — zeide hij —, de raad van Rotterdam acht zich gelukkig Uwe Majesteit de verzekering te mogen geven. De raad dankt Uwe Majesteit voor de hem gegeven gelegenheid om van zijne innige bestelling in het heugelijk feest van den 4den September, dat voor Uw vaderhart zoo dierbaar en voor geheel Nederland een bron van dankbare blijdschap is, te doen blijken.

»Ook aan Uwe Koninklijke Hoogheid, den beminden *Prins van Oranje*, wenscht de raad van zijnen eerbied en gehechtheid de verzekering te geven en de hoop en het vertrouwen uit te spreken, dat de door Uwe K. H ingetreden loopbaan de heilrijkste vruchten voor Nederland zal mogen dragen. Maar Sire! het zijn niet onze gevoelens alleen, die wij hier vermelden, het zijn die van de burgerij der aanzienlijke gemeente, die wij vertegenwoordigen, van eene burgerij, die steeds blijken gaf van hare gehechtheid en trouw aan het doorluchtig stamhuis van Oranje, Uwe Majesteit zal zich daarvan bij vernieuwing kunnen overtuigen bij elke schrede, die Uwe Majesteit dezen blijden feestdag in ons midden zal doen.

»Die burgerij, Sire! onderscheidt zich door eerbied voor de wet, ondergeschiktheid aan de magten over haar gesteld, en door onvermoeide werkzaamheid.

»Door den zegen des Allerhoogste begunstig, doen zich de vruchten van hare nijverheid allerwege aanschouwen.

»Dankbaar erkennen wij Sire! dat onder Uwer Majesteitsregering veel is tot stand gebragt wat aan den bloei dezer aanzienlijke handelstad grootendeels bevorderlijk was. Met vertrouwen zien wij dan ook op hetgeen door Uwe Majesteit tot verdere uitbreiding daarvan in het algemeen welzijn zal worden beraamd, terwijl wij de belangen van onze gemeente aan de welwillendheid en bescherming van Uwe Majesteit bij voortduring en met vol vertrouwen eerbiediglijk aanbevelen."

Van de zijde der aanwezigen werd deze toespraak, ter eere der vorstelijke personen besloten met levendige toejuiching, die eerst verstomden toen Z. M. de koning zelf het woord nam.

Z. M. zeide dat ook hij de behoefte gevoeld had om zich weder eens in deze gemeente te bevinden Dezelfde gevoelens, die Z. M als prins van Oranje aan Rotterdam hechten, bezielen Z. M. nog altijd. De hartelijke ontvangst die aan Z. M. en aan den *Prins van Oranje* ten deel viel, had Z. M. aangenaam getroffen en betuigde Z. M. daarvoor namens zich zelf en namens den *Prins van Oranje*, zijnen dank.

Alle aanwezigen stemden in met den driewerf herhaalden kreet *Leve de Koning! Leve de Prins van Oranje!*

Gedurende eene korte poos onderhielden de vorstelijke personen zich daarna met onderscheidene der aanwezigen. Vooral Z. M. de koning heeft zich vele hunner met groote minzaamheid onderhouden.

Intusschen hield het volk daar buiten niet op met jubelen, hetwelk Z. M. en den prins *van Oranje* noopte zich naar de Witte Kamer te begeven waar beiden tot twee malen toe voor het geopende raam moesten verschijnen, daartoe plaats nemende op eene verhevenheid, die met een sierlijk fluweelen kleed, prijkende met de in goud gestikte naamcijfers van Z. M., bedekt was.

De vorstelijke personen werden vervolgens geleid naar de raadzaal, waar toen het aan Z. M. en HH. KK. HH. door het gemeentebestuur aangeboden déjeuner, een aanvang nam. Aan de regterzijde van Z. M. den koning waren daarbij gezeten Z. K. H. de *Prins van Oranje* en de heer Burgemeester *Hoffman;* aan de linkerzijde van Z. M. nam Z. K H. prins *Hendrik* plaats met den heer wethouder *Schadee*

In den loop van het déjeuner werden met warmte en welsprekenheid onderscheidene toasten uitgesproken. De heer Burgemeester ving aan met een toast op Z. M. den koning. Z. M. beantwoordde die met een toast op Rotterdam; Z. M. uitte bij die gelegenheid zijne beste en innig gemeende wenschen voor den voortdurenden bloei der tweede koopstad des rijks en voor het wijlzijn en de welvaart van de ingezetenen en van den raad dezer gemeente. De heer *van der Heim van Duyvendijke*, commissaris des konings in de provincie Zuid-Holland, stelde daarop een toast in op den *Prins van Oranje*, waarop Z K H. met eenige hartelijke woorden antwoordde. Vervolgens nam Z. M. het woord om een feestdronk in te stellen op Z. K. H. prins *Hendrik;* Z. M. wenschte den prins geluk met zijne herstelling na eene langdurige ziekte, en bragt Z. K. H. hulde voor zijne vele verdiensten, ook hier ter stede gebleken door de medewerking en ondersteuning, die Z. K. H aan eene inrigting schenkt welke van zoo nuttige uitwerking is op het zeewezen. Z. K. H prins *Hendrik* antwoordde, dat hij, na zijne herstelling met vernieuwden, moed toegerust zijnde, zijne beste krachten zou blijven wijden aan de bevordering van het algemeen belang. Ook de heer Burgemeester bragt daarop nog aan Z. M. eenige woorden van hartelijken dank voor de goede wenschen, die Z. M. in het belang dezer gemeente had uitgesproken. Z. M. gaf daarna het teeken tot scheiden, daar het in Zr. Ms. bedoeling lag om eenige der voornaamste inrigtingen dezer stad te bezoeken. Z. M. verheugde daarbij al de aanwezigen door de verklaring, dat, alhoewel hij weldra deze gemeente weder moest verlaten, zijn hart en dat van den *Prins van Oranje* bij het scheiden aan Rotterdam gehecht bleef.

Met ongewone geestdrift werden Zr Ms. woorden herhaaldelijk toegejuicht, tijdens zich de fanfares deden hooren van het muziekkorps der schutterij, dat gedurende het déjeuner ook eenige muziekstukken had uitgevoerd.

Ongeveer ten 3 ure verliet Z. M met HH. KK. HH. en gevolg het stadhuis, ten einde eenige der belangrijkste inrigtingen der stad met een bezoek te vereeren en wel in de eerste plaats het *Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte*, boven de Beurs gevestigd.

Aan den trap van het lokaal door het Bestuur van gemeld genootschap ontvangen, werden Z M en Z. K. H de *Prins van Oranje* (zijnde Z. K. H. *Prins Hendrik*, bereids naar het Yachtclub-gebouw vertrokken) door den heer Burgemeester als praeses magnificus binnengeleid en werd aan Z. M. dank toebragt voor de hooge eer aan het genootschap, dat reeds eenmaal zich door die gunst had bevoorregt gezien en daarvan de herinnering in dankbaar aandenken hield, bij dit herhaald bezoek door den koning, zijn protector, bewezen, tevens het genootschap en zijne belangen bij voortduring in Z M. hooggewaardeerde welwillendheid en veelvermogende bescherming aanbevelende. Deze toespraak werd door Z. M beantwoord met de meest bereidwillige toezegging van HD. voortdurende bescherming en met eenige heusche woorden van lof aan de instelling, die zich ten taak stelt, hetgeen door Z. M. ten hoogste gewaardeerd wordt, namelijk de bevordering van kunsten en wetenschappen en zooals Z. M. later verklaarde, de bevordering en verspreiding van wetenschappen en kennis door onderwijs bij alle klassen der maatschappij. Ook aan Z. K. H. den *Prins van Oranje* betuigde de praeses magnificus dank, voor het vereerende bezoek, thans aan deze instelling gebragt en drukte daarbij de hoop uit, dat het voornemen van het genootschap om Z. K. H uit te noodigen, als Maecenas daaraan zijne begunstiging te willen verleenen, een welwillend gehoor vinden mogt. Het antwoord van den *Prins*, waarbij Z. K. H. zich bereid en genegen verklaarde tot het aannemen dier opdragt, werd door den praeses magnificus ontvangen met de dankbetuiging namens het bestuur voor de gereede voldoening aan de eenparige wenschen van deszelfs leden. Met de meeste belangstelling bezochten de vorstelijke personen het Kabinet van Natuurkundige Werktuigen en Modellen, de Geologische Verzameling en de Boekerij. Z. M onderheid zich in het bijzonder over menig werktuig, dat door het belang der zaak of der nieuwheid HD. aandacht trof, en op minzame wijze, vooral met bijzondere onderscheiding met den lector des genootschaps, den heer dr. *Gillay*, die in de gelegenheid was, menige verlangde verklaring te geven en eenige treffende verschijnselen door proefnemingen aan te toonen en de laatste (eenige proeven over het licht) sloot met eene gelukkige toespeling op de diensten door het huis van Oranje aan het vaderland bewezen, dat in duistere tijden en in de hagchelijkste oogenblikken van zijn bestaan, licht had zien ontsteken door Oranje, en uit gewetensdwang en slavernij des geestes vrijheid en onafhankelijkheid had zien verrijzen. Met een juichtoon van goedkeuring en van opgewekt gevoel voor het vaderland en het geliefde stamhuis, werd dit woord beloond — Na in het bijzonder dank te hebben gezegd aan den lector en met de betuiging van HD. tevredenheid over het afgelegd bezoek verliet Z. M. met den Prins het genootschap

Het *Yacht-Club Gebouw*, waarheen Z. M. en de *Prins van Oranje* thans werden geleid, was van buiten fraai versierd en allerwege waren bloemen en tapijten aangebragt; maar niets overtrof de voortreffelijke wijze waarop de lange zaal gedecoreerd was. De wand in de lengte der zaal was met bogen van groen, in verband met de sierlijke bouworde, bezet en daarboven waren insgelijks van groen, de letters *K. N. Y. C.* aangebragt, alsmede eenige gekroonde W's; de wand in de breedte was geheel met oranjedoek behangen en daarover waren groene schuins- en over elkander liggende lijnen aangebragt, zoodat de wand als het ware niets dan groene ruiten vertoonde met een oranjeveld, alles keurig met bloemen afgezet, terwijl boven een spiegel het kon. wapen met eene fraaije trophée prijkte. Een en ander vormde een onbeschrijfelijk schoon geheel.

Ten ongeveer 4 ure verkondigde kanon, van het op stroom liggend fregatschip *Triton*, van de HH. *A. van Hoboken en Zonen*, met een saluut van 21 schoten, dat de vorstelijke stoet aan het *Yachtclub gebouw* was aangekomen en deed de muziek der schutterij, die zich daar middelerwijl in de opgerigte muziektent had geplaatst, het *Wilhelmus* hooren. Het bulderend kanon, de toonen van dit geliefkoosd volkslied en de geestdrift des volks, die zich ook hier ruimschoots lucht gaf, vormden een treffend geheel.

Z. K. H. prins *Hendrik*, die zich eenigen tijd naar het *Yachtclub-Gebouw* had begeven, omringde zich door den raad van de *Kon Ned. Yachtclub* en ontving, als voorzitter dezer instelling, den koning en den prins van *Oranje* aan den ingang van het gebouw. Na den welkomstgroet, werden de koning en de prins in even genoemde luisterrijk versierde zaal geleid, en na in het koepelvormig gedeelte (aan de westzijde) te hebben plaats genomen, nam Z K. H. prins *Hendrik* het woord en hield eene korte rede, waarin hij zijne vorstelijke verwanten hartelijk welkom heette, in het midden van deze vereeniging. Z K. H. herinnerde dat Z. M. als *Prins van Oranje* deze instelling had beschermd en beval haar op nieuw aan den tegenwoordigen *Prins van Oranje* aan. Z. K. H. eindigde met den kreet: *leve de Prins van Oranje*, die door het talrijk gezelschap heeren en dames, dat zich bij tijds in de zaal verzameld had, met warmte werd herhaald. Nu nam Z. M. de koning het woord en deed uitkomen, hoe aangenaam deze dag voor Z. M. was en riep allen hartelijk dank toe voor den uitmuntenden feestdag aan den *Prins van Oranje* gewijd. Z. M. merkte op hoe het Nederlandsche volk steeds heerlijk had doen uitkomen zijne hartelijke gevoelens voor zijne vorsten, hetgeen heden weder zoo bijzonder gebleken was. Z. M. was dan ook steeds werkzaam geweest, om zijne gevoelens van gehechtheid aan het Nederlandsche volk op den *Prins van Oranje* over te planten. Wanneer het dan ook ooit den bloei, het regt, of de onafhankelijkheid van Nederland gelden mogt, dan zou men den *Prins van Oranje* even bereid vinden tot opofferingen en even standvastig in de liefde tot zijn volks, als zijne beroemde voorvaderen." Een dikwerf herhaald *Leve de Koning, Leve Oranje* enz. enz. door de leden der *Kon. Ned. Yachtclub* aangeheven, beantwoordden deze rede. Alsnu werden de hooge gasten geleid naar het einde der zaal, waar al de prijzen, in verschillende wedstrijden door de roei-vereeniging *de Maas* gewonnen, op eene sierlijke tafel met étagère waren ten toon gesteld.

Nadat de voorzitter van die vereeniging, de heer *James Smith*, aan Z. M. en den *Prins van Oranje* was voorgesteld, werd deze waarlijk hoogst belangrijke collectie prijzen in oogenschouw genomen. Daarop begaf men zich naar het *Meteorologisch Kabinet*, waar de commissie tot bevordering van het onderzoek naar de verschijnselen op den Oceaan, bij monde van den vice-president der *Kon. Ned. Yachtclub*, den heer *Joost van Vollenhoven*, werd voorgesteld. Z. M. en de prinsen bezigtigden het kabinet met groote belangstelling, gebruikten daarna in de fraai gedecoreerde eetzaal eenige ververschiug en begaven zich, onder geleide van den raad der *Kon. Ned. Yachtclub* weder naar de rijtuigen, om het Park te bezigtigen en zich naar het *Zeemanshuis* te begeven. Op dezen togt werden Z. M. en de prinsen steeds door vele duizenden omringd, terwijl de lucht van het gejuich weêrgalmde. Het vertrek uit het *Yachtclub Gebouw* werd door het kanon der *Triton*, weder met 21 schoten aangekondigd.

In het *Zeemanshuis*, waar de vorstelijke personen ten $4^{1}/_{2}$ ure arriveerden, had zich in een groot aantal genoodigden vereenigd. De lokalen waren voor deze gelegenheid eenvoudig maar net ingerigt. De groote zaal vooral zag er feestelijk uit, gedrapeerd als zij was met vele vlaggen, terwijl aan de beide uiteinden der zaal het standbeeld van *de Ruyter* en het borstbeeld van *Koning Willem III* prijkten, die met keur van bloemen en lauwerkransen waren omgeven.

Z. M. en HH KK. HH. werden aan den ingang van het *Zeemanshuis* door het bestuur dier inrigting ontvangen en zagen zich bij het binnentreden der groote zaal door een gejuich der aanwezigen begroet, dat levendig van de heerschende geestdrift getuigde.

De heer *P. H. Tromp* nam daarop als president van het bestuur het woord, om HH. KK. HH. en vooral om Z. M den koning namens het bestuur dank te zeggen voor het bezoek, dat Z. M. aan deze inrigting bragt; een bezoek, dat het bestuur met erkentelijke gevoelens bezielt, en dat op nieuw bewijst hoe veel Z M. over heeft voor deze stad in het algemeen en voor den matrozenstand in het bijzonder. Spreker beval deze nog jeugdige inrigting in de bescherming van Z. M. aan en besloot met den uitroep *Leve de Koning!* —, waarmede alle aanwezigen met warmte instemden.

Z. M. gaf alstoen de toezegging, dat hij volgaarne bereid was om, voor zooveel hij vermogt, zijne ondersteuning te schenken aan deze inrigting, die niet dan een gelukkigen invloed op den zeemansstand kon uitoefenen. Z. M. besloot met de verzekering te geven van zijne hartelijke deelneming in het zeewezen en in den loffelijken stand, die zich daaraan wijdt.

Deze verzekering van Z. M. werd door alle aanwezigen met buitengewone geestdrift toegejuicht.

Nadat Z. M. eenige oogenblikken zijne aandacht gewijd had aan het standbeeld van *de Ruijter*. en verschillende personen aan Z. M. en HH. KK HH. zich naar de tweede zaal, waar zich een zeventigtal zangers, voornamelijk uit de leden der liedertafel *Amphion* bestaande, vereenigd hadden, die twee nummers (*Nederland* en een *Heilgroet aan den Prins van Oranje*) met zoo veel verdiensten voordroegen, dat het Z. M. behaagde den directeur en het bestuur dier zangvereeniging zijne bijzondere tevredenheid daarover te betuigen.

De vorstelijke personen bezigtigden daarna de voornaamste gedeelten der inrigting, waarbij hun in een der boven-localen eenige ververschingen werden aangeboden. Z M. bezigtigde ook de *Zeevaartkundige School*, alwaar Z. M. ontvangen werd door het bestuur, de leeraren en vele leerlingen. De leden van het bestuur, werden, even als de leeraren, aan Z. M. door hunnen president voorgesteld. Daarbij werd door hem melding gemaakt, dat de hoofd-onderwijzer. Dr. *van Galen*, nu onlangs juist 25 jaren zijne dienst aan deze school had toegewijd, en dat hij zijnen onvermoeiden ijver bekroond zag, door den tegenwoordigen bloei dezer inrigting, welke dit jaar onafgebroken tusschen 25 en 50 leerlingen telden. Toen de vorstelijke personen in de benedenverdieping teruggekeerd waren, hieven de zangers het volkslied aan. Z M. rigtte daarop nog eenige vleijende woorden tot het bestuur van het *Zeemanshuis* en verliet deze inrigting daarop ten 5 ure met HH. KK. HH. en gevolg, ten einde ook een bezoek aan de *Diergaarde* te brengen.

Aan de *Diergaarde* arriveerden de vorstelijke bezoekers even 5 ure. Voor den ingang was eene fraaije eerepoort, met beelden, wapens en vlaggen versierd, opgerigt, welke eerepoort wijders aan beide zijden onder een schild, dat een liggenden leeuw voorstelde, ten opschrift voerde *Hulde aan Z. M. Willem III en Z. K. H. den prins van Oranje*. Wijders waren over de geheele lengte van het terrein vlaggen en wimpels aangebragt en al de gebouwen met vlaggen en guirlandes enz. versierd.

Aan de directeurs-woning door het bestuur der *Diergaarde* ontvangen, werden de vorstelijke personen in de vergaderzaal van het bestuur binnengeleid. De voorzitter, de heer *J. van der Hoop Jacz* hield toen eene korte rede, waarin hij namens al de leden der vereeniging Z. M. en de prinsen hartelijken dank bragt voor de eer, die aan de inrigting door het bezoek mogt te beurt vallen en in het bijzonder deed uitkomen, hoe de Rotterdamsche *Diergaarde* door vereenigde krachten van alle standen van Rotterdam's ingezetenen, in eenen ongelooflijk korten tijd was tot stand gebragt. Spreker beval daarna de inringting in Z M. bescherming aan, en sloot met de verzekering van innige verknochtheid van al de leden aan het huis van Oranje. Z. M. en HH. KK. HH. bezigtigden vervolgens rondgeleid door het bastuur en den directeur, den heer *Martin*, het Societeits-lokaal en al de gebouwen met de verschillende dierensoorten en werden op de vele fraaije gezigtspunten, die de tuin oplevert, opmerkzaam gemaakt De koning en de prinsen gaven herhaaldelijk hunne hooge goedkeuring te kennen. Een zeer aanzienlijk getal leden met vele dames en eene menigte vreemdelingen (er waren ongeveer 1000 vreemdelingen-kaarten afgegeven) waren in de *Diergaarde* tegenwoordig. Ten $5^{3}/_{4}$ ure vertrokken Z. M. en de prinsen naar het station van den Rijnspoorweg.

Dit voorloopige hulp-station was mede met kwistige hand groen gemaakt en allerwege met vlaggen gedrapeerd.

Een gedeelte der schutterij met een aantal officieren en het muziekkorps hadden zich op het terrein in linie geschaard, terwijl ook een der commissarissen van dien spoorweg het koninklijk reisgezelschap afwachtte. Ten omstreeks $6^{1}/_{4}$ ure kwamen Z M. en de beide prinsen aan, vergezeld van den heer Burgemeester, de commissie uit den raad, de hoofd-officieren van de schutterij enz. Op nieuw deed gemeld muziekkorps de volksliederen hooren Z M en de prins *van Oranje* namen een hartelijk afscheid van Z. K. H. prins *Hendrik*, van den heer Burgemeester en van een aantal andere personen en vertrok, onder een luid hoezeel der talrijke omstanders, met den gereed staanden trein. Z K. H. prins *Hendrik* begaf zich naar de stad en keerde nog denzelfden avond naar de residentie terug.

Zoo eindigde deze feestdag, die onder onze medeburgers gewis zeer aangename herinneringen zal achterlaten. Herhaaldelijk hebben de koning en de prinsen doen blijken, hoe welkom hun onze vreugde was en hoe getroffen zij waren over de onmiskenbare blijken van liefde en verknochtheid, welke hun van alle zijden geschonken werden. In weerwil dat schier de geheele bevolking op de been was en alle plaatsen als met menschen bezaaid waren, werd nergens de orde gestoord en overal werden de uitmuntende maatregelen van het openbaar gezag geëerbiedigd.

Gedrukt te Samarang, bij de Groot, Kolff & Co.